

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра адміністративного, цивільного та господарського права і
процесу**

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор Академії
Державної пенітенціарної служби,
полковник внутрішньої служби,
кандидат юридичних наук, доцент
_____ Олександр ОЛІЙНИК
«___» _____ 2021 р.

СИЛАБУС

**навчального курсу «Адміністративно-правові засади інформаційного
суспільства»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

завідувач кафедри, доктор юридичних наук,
професор

_____ Світлана НІЩИМНА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і процесу

Протокол № __ від «__» _____ 2021р.

Кредити та кількість
годин:

3 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 26
семінарських та 44 самостійна робота.

Чернігів – 2021

Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства» включає основи адміністративно-правового регулювання засад інформаційного суспільства в Україні, положень вітчизняного законодавства, що регулюють дані правовідносини, класифікацію суб'єктів адміністративно-правового регулювання засади інформаційного суспільства в Україні, правову характеристику діяльності органів державної влади в процесі інформатизації сучасного суспільства, критерії й види адміністративно-правового регулювання інформаційного суспільства на загальнонаціональному та місцевому рівні, передовий європейський досвід у сфері інформаційного суспільства та напрями вдосконалення законодавства у сфері інформаційного суспільства в Україні в сучасних умовах тощо.

Вивчення курсу передбачає розуміння здобувачами значення основних категорій адміністративного права в процесі інформатизації суспільства, змісту правових інститутів, оволодіння навичками правильного тлумачення норм адміністративного права та практичного їх застосування, досвідом аналітичної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства» є з'ясувати зміст і сутність інформаційного суспільства як об'єкта адміністративно-правових відносин, виявити спеціальні принципи адміністративного права у сфері інформаційного суспільства, розкрити адміністративно-правові аспекти права людини в інформаційному суспільстві, сформулювати поняття та розкрити зміст механізму адміністративно-правового регулювання у сфері інформаційного суспільства, визначити адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють захист прав людини в інформаційному суспільстві, розкрити форми і методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства, виявити передовий європейський досвід у сфері інформаційного суспільств.

Навчальна дисципліна вивчається на основі базових знань з дисциплін «Теорія держави та права», «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Адміністративне право», «Адміністративний процес» та інших галузей права. При вивченні даної дисципліни буде поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстами, організація диспутів, написання індивідуального завдання.

Мета курсу

Мета навчальної дисципліни є опанування певного інструментарію науки адміністративного права; розуміння соціальної значущості професії юриста. Практично застосовує знання фундаментальних наук для виконання посадових обов'язків. Вміння кваліфіковано застосовувати норми

матеріального та процесуального права у точній відповідності із законодавством у процесі виконання посадових обов'язків. Розуміння змісту категорійно-понятійного апарату сучасної юриспруденції, сутність окремих державно-правових явищ, основних закономірностей їх виникнення, розвитку та функціонування.

Організація навчання Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Теоретико-правові засади адміністративних аспектів інформаційного суспільства						
1	Інформаційне суспільство як об'єкт адміністративно-правових відносин	7	2	2	-	3
2	Спеціальні принципи адміністративного права у сфері інформаційного суспільства	8	2	2	-	4
3	Права людини в інформаційному суспільстві: адміністративно-правові аспекти	9	2	4	-	3
4	Правові основи інформаційного суспільства в Україні	6	2	2	-	2
Розділ 2. Механізм адміністративно-правового регулювання у сфері інформаційного суспільства						
5	Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють захист прав людини в інформаційному суспільстві	15	4	4	-	7
6	Форми і методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства	15	2	4	-	9
Розділ 3. Напрями вдосконалення адміністративно-правових засад інформаційного суспільства						
7	Передовий європейський досвід у сфері інформаційного суспільства (адміністративно-правові аспекти)	15	4	4	-	7
8	Напрями вдосконалення законодавства у сфері інформаційного суспільства в Україні	15	2	4	-	9

Всього годин за курсом	90	20	26	-	44
------------------------	----	----	----	---	----

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки).

Плани семінарських занять

Тема 1. Інформаційне суспільство як об'єкт адміністративно-правових відносин

1. Сутність понять «інформація» «інформаційне (постіндустріальне) суспільство».
2. Суб'єкти та об'єкти інформаційних відносин.
3. Концепції інформаційного суспільства.
4. Права та свободи у сфері інформаційного суспільства.
5. Характерні риси інформаційного суспільства як об'єкту адміністративно-правових відносин.

Література: основна № 1, 2, 4, 8, 10; допоміжна № 2-4, 5.

Тема 2. Спеціальні принципи адміністративного права у сфері інформаційного суспільства

1. Принцип людино-центристського спрямування діяльності публічної адміністрації.
2. Принцип зв'язаності публічної адміністрації міжнародним правом і національним законодавством.
3. Принцип провідної ролі публічної адміністрації в забезпеченні прав нужденних у сфері інформаційного суспільства;
4. Принцип розвитку інформаційного суспільства на засадах міжнародних стандартів.
5. Принципи охорони права інтелектуальної власності. Принцип стандартизації

Література: основна № 1- 4, 5- 6; допоміжна № 1, 3, 4.

Тема 3. Права людини в інформаційному суспільстві: адміністративно-правові аспекти

1. Інформаційні права першого покоління (право на ім'я, особисті папери, таємницю кореспонденції, на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості).

2. Інформаційні права закріплені в Конституції України: (право на свободу слова; право на інформацію (ст. 34), право на звернення (ст. 40); обмеження інформаційного втручання в приватні справи особи з боку держави і третіх осіб (ст. 32); право на таємницю кореспонденції (ст. 31); право кожного на свободу творчості і право доступу до культурних цінностей (54); право на отримання екологічної та правової інформації тощо)

3. Інформаційні права гарантовані міжнародним правом (свободу переконань і на вільне їх виявлення; свободу шукати, одержувати й поширювати інформацію; право людини на захист від неправомірного інформаційного втручання (право на конфіденційність інформації щодо особистого життя).

Література: основна № 1, 2, 7-9; допоміжна № 2-4.

Тема 4. Правові основи інформаційного суспільства в Україні

1. Механізм правового регулювання у сфері інформаційного суспільства.

2. Адміністративно-правові норми, які забезпечують адміністративно-правове регулювання інформаційного суспільства.

3. Міжнародні джерела у сфері інформаційного суспільства.

Література: основна № 4, 7-10; допоміжна № 2-4, 8.

Тема 5. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють захист прав людини в інформаційному суспільстві

1. Сутність адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства

2. Кабінет Міністрів України як головний суб'єкт щодо забезпечення державної політики у сфері інформатизації

3. Міністерство культури та інформаційної політики України

4. Державний комітет телебачення і радіомовлення України

5. Рада національної безпеки і оборони.

6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ).

7. Український державний центр радіочастот

8. Міжнародні організації спеціальної компетенції як суб'єктів публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства.

9. Громадські об'єднання, які здійснюють захист свободи слова в Україні

Література: основна № 1, 4, 7-10; допоміжна № 1, 3, 8,9.

Тема 6. Форми і методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства

1. Поняття та види форм діяльності публічної адміністрації у регулюванні інформаційної сфери
2. Індивідуальні адміністративні акти, адміністративні договір та реєстрація друкованих засобів масової інформації
3. Вчинення інших юридично значущих адміністративних дій як правова форма адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у регулювання інформаційної сфери
4. Основні методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства (метод переконання, адміністративний примус та адміністративний контроль)

Література: основна № 2, 4, 8; допоміжна № 3, 4, 8.

Тема 7. Передовий європейський досвід у сфері інформаційного суспільства (адміністративно-правові аспекти)

1. Концепція єдиної (загальної) інформаційної політики Євросоюзу.
2. Окінавська Хартія Глобального Інформаційного суспільства
3. Головні засоби діяльності Європейської Комісії у сфері інформаційного суспільства.
4. Інформаційна політика НАТО.
5. Діяльність Організації з безпеки і співробітництва в Європі у сфері інформаційного суспільства.
6. Інформаційна політика Центральноєвропейської ініціативи.

Література: основна № 5, 7, 8; допоміжна № 6, 9, 11.

Тема 8. Напрями вдосконалення законодавства у сфері інформаційного суспільства в Україні

1. Основні проблеми державної інформаційної політики в Україні.
2. Державна інформаційної політика: перспективи подальшого розвитку.
3. Англізація як основний напрямок розвитку інформаційного суспільства в Україні.
4. Діджиталізація суспільства як вимога сьогодення.

Література: основна № 6-8, 10; допоміжна № 8-12.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання

завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Сучасні теорії та моделі інформаційного суспільства.
2. Інформаційне суспільство: нові тенденції розвитку.
3. Об'єкти інформаційних правових відносин в Україні.
4. Конституційні засади правового регулювання інформаційної сфери.
5. Провідні засоби діяльності Європейської Комісії у сфері інформаційного суспільства.
6. Правові засади формування інформаційного суспільства в Україні.
7. Право на інформацію в сучасному праві України.
8. Інформаційна політика України в умовах сьогодення.
9. Інформаційні права людини як цивільно-правова категорія.
10. Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президентові України.
11. Громадські й неурядові організації з інформації та комунікації.
12. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні.
13. Європейська інформаційна політика.
14. Адміністративно-правові засади взаємодії податкових органів із засобами масової інформації.
15. Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.
16. Основні положення Закону України «Про захист персональних даних».
17. Особливості інформаційної політики НАТО.
18. Участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя.
19. Права людини в інформаційній сфері.
20. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав.
21. Інформаційні права і свободи людини та громадянина.
22. Електронне інформаційне суспільство України.
23. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки органів виконавчої влади.
24. Особливості інформаційного забезпечення наукової та науково-технічної експертизи в Україні.
25. Основні положення Європейського інформаційного права.
26. Інформаційне суспільство та ринок інформаційно-телекомунікаційних послуг.

27. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

28. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права громадян на інформацію.

29. Державна інформаційна система електронних звернень громадян.

30. Заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України.

31. Правова охорона інтелектуальної власності: і реалії сьогодення.

32. Європейські програми формування інформаційного простору ЄС.

33. Розвиток інформаційної економіки в умовах глобалізації.

34. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації.

35. Адміністративно-правові основи регулювання у сфері масової інформації в Україні.

Література: основна № 1–10; допоміжна № 1–12.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>.

Тематика індивідуальних завдань

1. Адміністративно-правові засади регулювання обмежень прав громадян на екологічну інформацію.
2. Європа та глобальне інформаційне суспільство.
3. Інформаційне суспільство як головний пріоритет перспективного розвитку держави.
4. Стан інформатизації та інформаційного суспільства в Україні.
5. Види адміністративно-правових обмежень прав громадян на екологічну інформацію.
6. Інформаційне суспільство: соціально-правова парадигма суспільного розвитку.
7. Особливості доступу до публічної інформації в Україні.
8. Інформаційне суспільство та суспільство знань.
9. Державні механізми управління ризиками розвитку інформаційного суспільства в Україні.
10. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.

11. Міжнародні стандарти та їх конституційні гарантії прав людини в інформаційній сфері в Україні.
12. Правове регулювання доступу до відкритої інформації.
13. Співробітництво України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні.
14. Культура та інформаційне суспільство XXI століття.
15. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні.
16. Українське інформаційне суспільство і його мережна економіка: реалії й перспективи.
17. Політичні аспекти зарубіжних концепцій інформаційного суспільства.
18. Особливості державної інформаційної політики України.
19. Правові аспекти інформаційної культури в управлінській діяльності.
20. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у Європі.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Теоретико-правові засади адміністративних аспектів інформаційного суспільства					
1	Тема 1. Інформаційне суспільство як об'єкт адміністративно-правових відносин	4		4	-
2	Тема 2. Спеціальні принципи адміністративного права у сфері інформаційного суспільства	4		4	-
3	Тема 3. Права людини в інформаційному суспільстві: адміністративно-правові аспекти	8		8	-
4	Тема 4. Правові основи інформаційного суспільства в Україні	4		4	-
Розділ 2. Механізм адміністративно-правового регулювання у сфері інформаційного суспільства					

5	Тема 5. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють захист прав людини в інформаційному суспільстві	8		8	-
6	Тема 6. Форми і методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства	8		8	-
Розділ 3. Напрями вдосконалення адміністративно-правових засад інформаційного суспільства					
7	Тема 7. Передовий європейський досвід у сфері інформаційного суспільства (адміністративно-правові аспекти)	8		8	-
8	Тема 8. Напрями вдосконалення законодавства у сфері інформаційного суспільства в Україні	8		8	-
Разом		52		52	-
Виконання завдань для самостійної роботи на написання есе				8	
Залік				40	
Всього				100 балів	

Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;

- для того аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);

- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;

- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1 бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Кожен здобувач має до кінця жовтня написати та надати викладачу есе на тематику з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється до 8 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за критеріями: 1) грамотність та оформлення; 2) відповідність змісту темі; 3) структурна логічність; 4) аргументованість висновків; 5) оригінальність роботи та культура посилань на джерела.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного заліку на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На заліку викладач задає вам 4 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 10 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

1. Сутність понять «інформація» «інформаційне (постіндустріальне) суспільство».
2. Суб'єкти та об'єкти інформаційних відносин.
3. Концепції інформаційного суспільства.
4. Права та свободи у сфері інформаційного суспільства.
5. Характерні риси інформаційного суспільства як об'єкту адміністративно-правових відносин.
6. Принцип людино-центристського спрямування діяльності публічної адміністрації.
7. Принцип зв'язаності публічної адміністрації міжнародним правом і національним законодавством.
8. Принцип провідної ролі публічної адміністрації в забезпеченні прав
9. нужденних у сфері інформаційного суспільства;
10. Принцип розвитку інформаційного суспільства на засадах міжнародних стандартів.
11. Принципи охорони права інтелектуальної власності. Принцип стандартизації
12. Інформаційні права першого покоління.
13. Інформаційні права закріплені в Конституції України.
14. Інформаційні права гарантовані міжнародним правом.
15. Механізм правового регулювання у сфері інформаційного суспільства.
16. Адміністративно-правові норми, які забезпечують адміністративно-правове регулювання інформаційного суспільства.
17. Міжнародні джерела у сфері інформаційного суспільства.
18. Сутність адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства.
19. Кабінет Міністрів України як головний суб'єкт щодо забезпечення державної політики у сфері інформатизації.
20. Міністерство культури та інформаційної політики України
21. Державний комітет телебачення і радіомовлення України.
22. Рада національної безпеки і оборони.
23. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ).
24. Український державний центр радіочастот.
25. Міжнародні організації спеціальної компетенції як суб'єктів публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства.

26. Громадські об'єднання, які здійснюють захист свободи слова в Україні.
27. Поняття та види форм діяльності публічної адміністрації у регулюванні інформаційної сфери.
28. Індивідуальні адміністративні акти, адміністративні договір та реєстрація друкованих засобів масової інформації.
29. Вчинення інших юридично значущих адміністративних дій як правова форма адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у регулюванні інформаційної сфери.
30. Основні методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері інформаційного суспільства (метод переконання, адміністративний примус та адміністративний контроль).
31. Концепція єдиної (загальної) інформаційної політики Євросоюзу.
32. Окінавська Хартія Глобального Інформаційного суспільства
33. Головні засоби діяльності Європейської Комісії у сфері інформаційного суспільства.
34. Інформаційна політика НАТО.
35. Діяльність Організації з безпеки і співробітництва в Європі у сфері інформаційного суспільства.
36. Інформаційна політика Центральноевропейської ініціативи.
37. Основні проблеми державної інформаційної політики в Україні.
38. Державна інформаційної політика: перспективи подальшого розвитку.
39. Англізація як основний напрямок розвитку інформаційного суспільства в Україні.
40. Діджиталізація суспільства як вимога сьогодення.
41. Сучасні теорії та моделі інформаційного суспільства.
42. Інформаційне суспільство: нові тенденції розвитку.
43. Об'єкти інформаційних правових відносин в Україні.
44. Конституційні засади правового регулювання інформаційної сфери.
45. Провідні засоби діяльності Європейської Комісії у сфері інформаційного суспільства.
46. Правові засади формування інформаційного суспільства в Україні.
47. Право на інформацію в сучасному праві України.
48. Інформаційна політика України в умовах сьогодення.
49. Інформаційні права людини як цивільно-правова категорія.
50. Порядок розгляду електронної петиції, адресованої Президентові України.

51. Громадські й неурядові організації з інформації та комунікації.
52. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні.
53. Європейська інформаційна політика.
54. Адміністративно-правові засади взаємодії податкових органів із засобами масової інформації.
55. Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.
56. Основні положення Закону України «Про захист персональних даних».
57. Особливості інформаційної політики НАТО.
58. Участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя.
59. Права людини в інформаційній сфері.
60. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав.
61. Інформаційні права і свободи людини та громадянина.
62. Електронне інформаційне суспільство України.
63. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки органів виконавчої влади.
64. Особливості інформаційного забезпечення наукової та науково-технічної експертизи в Україні.
65. Основні положення Європейського інформаційного права.
66. Інформаційне суспільство та ринок інформаційно-телекомунікаційних послуг.
67. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
68. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права громадян на інформацію.
69. Державна інформаційна система електронних звернень громадян.
70. Заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України.
71. Правова охорона інтелектуальної власності:и реалії сьогодення.
72. Європейські програми формування інформаційного простору ЄС.
73. Розвиток інформаційної економіки в умовах глобалізації.
74. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації.
75. Адміністративно-правові основи регулювання у сфері масової інформації в Україні.
76. Міжнародні стандарти та їх конституційні гарантії прав людини в інформаційній сфері в Україні.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України* 2010. № 34, ст. 48, Ст. 481.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України* 2011. № 32, ст. 314.
3. Про інформацію: Закон України 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України* 1992. № 48, ст.650.
4. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*, 1998. № 27-28, ст.181.
5. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с
6. Горова С. В. Особа в інформаційному суспільстві: виклики сьогодення : монографія / наук. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2017. 452 с.
7. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. Київ: Ваїте, 2014. 376 с.
8. Остапенко О. І. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
9. Савюк М.Ф. Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства: дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук. Київ, 2016.208.
10. Савюк М.Ф., Галунько В.В., Фрицький Ю.О. Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства. Монографія. Київ: Інститут публічного права, 2016. 168 с.

Допоміжна

1. Конституція України: *Відомості Верховної Ради України* від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР II. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Біленчук П. Д. Правові засади формування інформаційного суспільства в Україні. *Право і безпека*. 2002. № 2. С. 16–21.
3. Кормич Б. А. Права людини в інформаційній сфері: міжнародні стандарти та їх конституційні гарантії в Україні. Київ: НУ ОЮА. 2018. 216 с. С.69-79.
4. Костецька Т. А. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав: деякі термінологічні аспекти. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 2. С. 112–117.
5. Ліпкан В.А. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні : [монографія] / В. А. Ліпкан, І. М. Сопілко, В. О. Кір'ян / за заг. ред. В. А. Ліпкана. Київ. : ФОРМ О. С. Ліпкан, 2015. 664 с.
6. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України: [монографія] / В. А. Ліпкан, В. А. Залізник / за заг. ред. В. А. Ліпкана. Київ : ФОРМ О. С. Ліпкан, 2012. 304 с.
7. Маруховський О. О. Політичні аспекти зарубіжних концепцій інформаційного суспільства: дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук. Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2008. 20 с.
8. Мосенко Ю. О. Державна інформаційна політика України: організаційно-правові аспекти здійснення: дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук Київ, 2011. 118 с.
9. Петров С. В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права громадян на інформацію: дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2013. 118 с.
10. Пустовіт Н. В. Комплексний аналіз концепцій інформаційного суспільства. *Гуманітарний часопис*. 2017. № 3. С. 85–90.
11. Свистович Р. С. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації: дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2011. 118 с.
12. Фурашев В. М., Ланде Д. В. Електронне інформаційне суспільство України: погляд у сьогодення і майбутнє: монографія. Акад. прав. наук України, Н.-д. центр прав.інф-ки. Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2005. 164 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України [URL:www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua).
2. Сайт громадських і неурядових організацій з інформації та комунікації URL:

http://pidruchniki.com/13331222/politologiya/gromadski_neuryadovi_organiza_tsiyi_informatsiyi_komunikatsiyi

3. Європейська інформаційна політика URL: <http://helpiks.org/1-54840.html>
4. Информационная политика НАТО URL: <http://freepayinfo.ru/menegment/informacionnaya-politika-nato-2.html>
5. Інформаційне суспільство URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційне_суспільство
6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації URL: <http://www.nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=250&language=uk>
7. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у Європі URL: <http://www.viche.info/journal/2565/>